

**UCHWAŁA NR IV/30/19
RADY MIASTA PORĘBA**

z dnia 28 stycznia 2019 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na
2019 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018r, poz. 994 z późn. zm.) art. 41 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. U. z 2018r. poz.2137)

Rada Miasta Poręba

uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Poręba.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Poręba

Marcin Kucia

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W MIEŚCIE PORĘBA na 2019 rok

I. Wprowadzenie

II. Podstawa prawna

III. Diagnoza stanu problemów alkoholowych i zasobów umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej w mieście

IV. Podstawowe problemy alkoholowe

V. Podstawowe strategie działania

VI. Cele, priorytety i harmonogram zadań.

Zadania własne gminy służące prowadzeniu działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu na terenie miasta w 2018r.

VII. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

VIII. Uwarunkowania realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

I. WPROWADZENIE

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych grożących patologiami i uzależnieniami. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2018r., poz. 2137) określa w art.1 obowiązek organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy. Zgodnie z art.41 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin i jest realizowane w postaci gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanych corocznie przez rady gmin.

Gmina z racji dysponowania odpowiednią wiedzą o problemach swoich mieszkańców oraz o swoich możliwościach może przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do społeczności lokalnej, ponieważ nadmierne zażywanie alkoholu stanowi poważny problem, nie tylko dla pojedynczych jednostek ale i dla ogółu społeczeństwa.

Działania zaplanowane w ramach programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2019 roku stanowią nie tylko kontynuację zadań i przedsięwzięć zapoczątkowanych w minionych latach, ale także dają odpowiedź na nowe sugestie i potrzeby środowisk realizujących zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Realizowanie tych działań wymaga zaangażowania wielu środowisk i grup społecznych, konsekwencji w długofalowych działaniach i wprowadzenia nowatorskich rozwiązań szczególnie do pracy z dziećmi i młodzieżą. Efekty takiej pracy nie są spektakularne ale na pewno drobnymi krokami podnoszą świadomość społeczeństwa oraz promują właściwe postawy młodych ludzi w perspektywie ich dorosłego życia.

Działania ujęte w Gminnym Programie inicjowane są przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Porębie powołaną przez Burmistrza Miasta Poręba.

Przedmiotowy Gminny Program uwzględnia cele operacyjne dot. przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Program jest kontynuacją prac podjętych w 2018 roku.

II. PODSTAWA PRAWNA

Wśród najważniejszych aktów prawnych regulujących kwestie realizacji działań z przedmiotowego zakresu należy wymienić:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. 2018r., poz. 2137),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. 2017r., poz. 783 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (t. j. Dz. U. 2018r., poz. 2237 z późn. zm.),
4. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U. 2016r., poz. 1492), w którego skład wchodzi Krajowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Niniejszym wskazuje, iż przedmiotowy Program uwzględnia w rozdziale III Cele, Priorytety i Harmonogram Zadań cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia, zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku, o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz.U. z 2018r., poz. 2137).

III. DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I ZASOBÓW UMOŻLIWIĄJĄCYCH PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I NAPRAWCZEJ W MIEŚCIE PORĘBA

Poręba jest miastem liczącym (stan na dzień 31.12.2018r.) **8.479 mieszkańców, w tym:**

- dzieci i młodzieży do lat 18-tu - 1. 343
- dorosłych (18 lat i więcej) - 7. 136

W mieście funkcjonuje **20 punktów** sprzedaży napojów alkoholowych, w rozbiciu na:

punkty sprzedaży detalicznej	15 ogółem
w tym: pełny zakres (piwo, wino, wódka)	14
niepełny zakres (piwo, wino)	0
(piwo, wódka)	1
(piwo)	0
punkty gastronomiczne	5 ogółem
w tym: pełny zakres (piwo, wino, wódka)	2
niepełny zakres (piwo, wino)	0
(piwo, wódka)	0
(piwo)	3

Na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych **przypada 357 osób** powyżej 18- tego roku życia.

Jako przelicznik brano pod uwagę punkty sprzedaży detalicznej i gastronomicznej, o pełnym zakresie sprzedaży napojów alkoholowych tj. piwo, wino, wódka oraz niepełnym: piwo – wódka, piwo – wino, piwo.

DANE O DZIAŁALNOŚCI NIEKTÓRYCH PLACÓWEK, INSTYTUCJI I ORGANÓW DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE GMINY I POZA NIĄ

1. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Do głównych zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Porębie za 2018 rok należy realizacja celów zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jak również :

- przyjmowanie wniosków na leczenie,
- motywowanie do leczenia, informowanie o szkodliwym działaniu spowodowanym nadużywaniem alkoholu (aspekty zdrowotne, społeczne, finansowe),
- przygotowywanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym,
- składanie wniosków o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego,
- kierowanie na badanie oraz leczenie osób uzależnionych od alkoholu w myśl ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- opiniowanie wniosków w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – wg stanu na dzień na 31 grudnia 2018r. wchodziły 4 osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zbiera się na posiedzeniach ogólnych związanych z rozpatrywaniem spraw dotyczących realizacji programu, w tym opiniowaniem postanowień dotyczących wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz innych wniosków wpływających do Komisji .Członkowie odbyli w 2018r. 15 posiedzeń.

Cały proces rozpoczyna się w momencie, gdy informacja o rozkładzie życia rodzinnego, demoralizacji małoletnich lub inne wymienione w ustawie dotrą do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisja wzywa do stawienia się wskazaną osobę i na podstawie zebranego materiału (np. wywiad środowiskowy z Policji, MOPS,) podejmuje rozmowę mającą na celu zmotywowanie do leczenia, a następnie monitoruje przebieg tego leczenia. Komisja może na wniosek osoby wezwanej lub własny skierować chorego na badanie przez zespół biegłych w celu wydania opinii, czy faktycznie występuje tu uzależnienie.

Komisja na posiedzenia zaprasza zarówno osoby nowo zgłoszone jak również osoby, w stosunku do których postępowanie wszczęto w 2018r., udziela również wsparcia dla osób współuzależnionych. W razie odmowy poddania się leczeniu Komisja kieruje wniosek do Sądu Rejonowego w Zawierciu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego.

W roku 2018 GKRPA rozpatrzyła 20 wniosków-zgłoszeń osób uzależnionych. I tak spośród 20 osób 11 osób zostało zmotywowanych do poprawy swojej sytuacji i są one pod stałym monitoringiem Komendy Powiatowej Policji, MOPS oraz kuratorów sądowych. 5 osób podjęło leczenie alkoholowe w formie leczenia stacjonarnego oraz leczenie ambulatoryjne – wszystkie tabletki. 1 osoba postanowieniem Sądu została skierowana na przymusowe leczenie alkoholowe.

W przypadku 9 wniosków trwa kontynuacja postępowania.

Gminna Komisja w roku 2018 wydała 9 postanowień - zaopiniowała 9 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych dotyczących zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Miasta, będących podstawą do wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Gminna Komisja utrzymuje stały kontakt i współpracuje na co dzień z Sądem Rodzinnym, Zespołem Kuratorów, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Powiatową Policji, Posterunkiem Policji w Porębie. Prowadzony jest Punkt Konsultacyjno – Terapeutyczny.

Na terenie Miasta Poręba nie działa żadna specjalistyczna placówka leczenia odwykowego. Osoby podejmujące leczenie korzystają ze świadczeń Zakładu lecznictwa Ambulatoryjnego – Poradni Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Zawierciu.

2. PUNKT KONSULTACYJNY – Punkt konsultacyjny jest miejscem nawiązania pierwszego życzliwego kontaktu pacjenta i jego rodziny:

- motywuje do leczenia,
- informuje o możliwości podjęcia leczenia w placówce leczenia odwykowego,
- udziela wsparcia po zakończonym leczeniu (np. poprzez uruchomienie przy punkcie grup wsparcia po zakończonym programie leczenia w placówce odwykowej),
- rozpoznaje w trakcie rozmowy zjawiska przemocy domowej i udziela stosownego wsparcia oraz informacji o możliwościach powstrzymania przemocy,
- interweniuje w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej,

- posiada bazę danych o dostępnych miejscach pomocy oraz literaturę edukacyjną,
- udziela porad i informuje o możliwościach prawnych z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, wdrażania drogi sądowej w stosunku do członków rodzin uchylających się od zobowiązań w zakresie zaspakajania potrzeb rodziny,
- udziela konsultacji indywidualnych dla dorosłych dzieci alkoholików.

W okresie od 02.01.2018r. – 31.12.2018r. Punkt Konsultacyjny czynny był 1 raz w tygodniu, w soboty w godz. 11.30 do 14.30 za wyjątkiem świąt i dni ustawowo wolnych.

Certyfikowany terapeuta uzależnień udzielała indywidualnych konsultacji osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu.

Ogółem w 2018r. udzieliła 361 konsultacji indywidualnych, w tym:

- 312 konsultacji – 36 osób uzależnionych
- 45 konsultacji – 6 osób współuzależnionych
- 2 konsultacje – związane z przemocą w rodzinie – 2 osoby
- 2 inne konsultacje – 2 osoby

W 2018r. do Punktu Konsultacyjnego zgłosiło się 12 osób, którym udzielono konsultacji pierwszy raz. Pozostałe osoby to osoby z roku 2017. W sumie w konsultacjach indywidualnych uczestniczyło 46 osób. Częstotliwość korzystania przez te osoby na zasadzie wielokrotności dało 361 konsultacji.

Ponadto w związku ze stwierdzeniem u 8 osób uzależnienia, którego leczenie wymaga rozpoczęcia terapii w programie podstawowym i pogłębionym, osoby te zostały skierowane do OTUA w Parzymiechach (Oddział Zamiejscowy w Częstochowie, ul. 1 Maja 25). Z ustaleń wynika, że zgłosiły się i rozpoczęły leczenie odwykowe.

Biorąc pod uwagę skalę zagrożenia patologią społeczną, jaką jest alkoholizm – zauważalny jest wzrost zainteresowania konsultacjami indywidualnymi mieszkańców Gminy. Z porad korzystają osoby uzależnione od alkoholu i współuzależnione a także osoby, które w swoich rodzinach posiadają problem związany z przemocą.

Analizując ilość osób korzystających z porad terapeuty w Punkcie Konsultacyjnym od czasu jego uruchomienia nasuwa się wniosek, iż zainteresowanie tego typu polityką rozwiązywania problemu alkoholowego mobilizuje osoby z tym problemem do pracy nad sobą i wprowadzania zmian w swoim życiu. Osoby te, w wyniku podjęcia rozmów w Punkcie rozładowują napięcia wewnętrzne i w konsekwencji wyciszają emocje, prowadzące do rozwijania przemocy domowej. Osobom, które zgłaszały problem przemocy w rodzinie udzielono porady zgodnie z kwalifikacjami oraz zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Wskazano instytucje zajmujące się tego typu problematyką. Mając na względzie zapotrzebowanie społeczne na tego typu porady ze strony osoby rozumiejącej problem alkoholowy należy spodziewać się dalszego wzrostu zainteresowania konsultacjami w 2019 roku.

3. ZAWIERCIAŃSKIE STOWARZYSZENIE TRZEŹWOŚCIOWE „PRYZSTAŃ” – KLUB ABSTYNENTA W ZAWIERCIU:

- realizuje świadczenia rehabilitacyjne, zapewnia osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom możliwość kontynuacji procesu „zdrowienia”, uczy funkcjonowania w rodzinie i społeczeństwie bez alkoholu. Działania Społeczności Klubu ukierunkowane są na przywrócenie zdolności funkcjonowania społecznego osobie uzależnionej,

- organizuje przy współpracy z Poradnią Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Zawierciu zajęcia terapeutyczne dla członków Klubu – osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin w formie zajęć treningowych oraz terapii wyjazdowych, terapii rodzinnej,

- Klub stanowi grupę wsparcia dla osób i rodzin z problemem alkoholowym, kształtuje w społeczeństwie alternatywne środowisko promujące trzeźwy styl życia bez alkoholu,

- Klub realizuje swoje zadania poprzez pracę Społeczności Klubowej, Grupę Wsparcia dla żon – osób współuzależnionych, działających na terenie Klubu Grupę Anonimowych Alkoholików,

- Udziela informacji o możliwościach uzyskania pomocy w problemach zw. z alkoholem.

Członkami Klubu korzystającymi z usług i specjalistycznych zajęć, w tym terapii profesjonalnej są również osoby uzależnione i ich rodziny z terenu Gminy Poręba. W 2017 roku w zajęciach terapeutycznych uczestniczyło ok. 20 mieszkańców Gminy Poręba.

4. MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W PORĘBIE

Udziela pomocy socjalnej, pomaga w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb życiowych, materialnych, bytowych osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, wskazuje podopiecznym z problemami alkoholowymi sposoby ich rozwiązywania.

Ośrodek współpracuje z Punktem Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i ich Rodzin, z Sądem, Kuratorami Sądowymi, Policją, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Porębie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Biurem Pracy w Zawierciu, z placówkami oświatowymi i opieki zdrowotnej, z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, Bankiem Żywności.

Udziela poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego, rodzinnego, kieruje do specjalistycznych instytucji zajmujących się problemami społecznymi.

Rodzinom w trudnej sytuacji finansowej przyznaje pomoc finansową w postaci zasiłków stałych, zasiłków okresowych, zasiłków celowych. Przyznaje również pomoc rzeczową i w formie dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolach. W 2018r. 6 dzieci z rodzin z problemem alkoholowym korzystało z pomocy w formie posiłku. Na terenie Gminy Poręba występują problemy związane z nadużywaniem alkoholu, a co za tym idzie problemy przemocy w rodzinie. Znikomo występuje problem narkomanii. Szczegóły obrazuje tabela poniżej.

Lp.	Zadanie	2014r.	2015r.	2016r.	2017r.	2018r.
1.	Liczba rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą MOPS	33	33	36	26	33
2.	Liczba osób z problemem narkomanii	2	3	3	2	3
3.	Liczba rodzin, w których występuje przemoc	33	31	27	18	12
4.	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą MOPS	449	456	525	512	453
5.	Inne dane MOPS – liczba założonych Niebieskich Kart	28	30	21	15	12

Ośrodek monitoruje stale działalność Punktu Konsultacyjnego i postępy osób zagrożonych w wychodzeniu z nałogu. W 2018r. do współpracy z terapeutą skierowano i zobowiązano 22 osoby. Pracownicy socjalni przeprowadzają wywiady środowiskowe w zakresie występowania problemu alkoholowego i przemocy w rodzinie. W 2018r. 6 podopiecznych MOPS poddało się leczeniu odwykowemu w specjalistycznych placówkach.

Kolejnym problemem, któremu towarzyszą uzależnienia jest przemoc w rodzinie, rozumiana jako fizyczna i psychiczna agresja, stosowana najczęściej wobec kobiet i dzieci. Występuje wówczas łamanie norm społeczno-prawnych i dysfunkcja rodziny, dlatego bardzo ważnym aspektem jest stworzenie kompleksowego systemu działania.

Działania te polegają na ustaleniu przez pracownika socjalnego skali zjawiska we współpracy z Policją i społecznością lokalną. Zaś narzędziem pracy skierowanym do środowisk dotkniętych przemocą jest „Niebieska Karta”. W 2018r. do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 13 Niebieskich Kart. Do rozpatrzenia NK powołano 55 grup roboczych, ponadto odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego.

W roku 2019 działania MOPS będą nadal kontynuowane, ze szczególnym naciskiem na pracę socjalną mającą na celu wspieranie rodzin w walce z problemami społecznymi, ochronę dzieci, zapobieganie przemocy.

5. ŚWIETLICA ŚRODOWISKOWA

Prowadzi działalność dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych – rodzin z problemem alkoholowym, zapewniając opiekę pedagogiczno-wychowawczą dzieciom uczęszczającym do Świetlicy. Świetlica rozwija zainteresowania i uzdolnienia wychowanków, pomaga w odrabianiu lekcji. W Świetlicy realizowane są programy profilaktyczne dla dzieci oraz prowadzone są działania profilaktyczne wobec rodziców dzieci uczęszczających do świetlicy. W zajęciach świetlicy uczestniczy ok. 79 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. W okresie feryjnym dla wychowanków organizowane są wyjazdy na zimowisko i kolonie letnie.

Świetlica czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 11⁰⁰ do 19⁰⁰. Zatrudnione są 2 osoby – kierownik i starszy wychowawca. Całkowity koszt utrzymania świetlicy wyniósł w 2018r. 170.000 zł., w tym 40.000zł. remont.

Wśród podopiecznych występują różnorodne problemy społeczne: alkoholizm, bezrobocie, długotrwała i ciężka choroba, ubóstwo, wielodzietność, przemoc w rodzinie. Środowiska objęte są różnorodnymi formami pomocy zarówno finansowej jak i szeroko rozumianej pracy socjalnej.

6. SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ w Porębie

Na podstawie przeprowadzonych analiz dokumentacji medycznej oraz na podstawie przeprowadzonych rozmów z lekarzami pracującymi w SP ZOZ w Porębie uzyskano następujące dane za 2017 r., które obrazuje tabela poniżej (w porównaniu z ubiegłymi latami):

	2014r.	2015r.	2016r.	2017r.	2018r.
Problem z narkomanią	4	4	5	4	5
Problem alkoholizmu	75	85	99	90	98
Przemoc w rodzinie	20	25	23	20	20

7. KOMENDA POWIATOWA POLICJI W ZAWIERCIU

POSTERUNEK POLICJI W PORĘBIE

Dane dot. występowania problemu alkoholizmu, narkomanii i przemocy na terenie miasta Poręba obrazuje poniższa tabela

Lp.	Kategoria przestępstwa (stwierdzone)	2016r.	2017r.	2018r.
1.	Przestępstwa ogółem	116	118	118
2.	Przestępstwa kryminalne	85	87	73
3.	7 kategorii kryminalnych (bójka, rozbój, pobicia, włamania, kradzież mienia, kradzież pojazdu, uszkodzenie ciała, uszkodzenie mienia)	51	51	37
4.	Przestępstwa narkotykowe	3	7	7
5.	Nietrzeźwi kierujący po spożyciu alkoholu	15	36	44
6.	Nietrzeźwi sprawcy zdarzeń drogowych	2	2	2

8. SZPITAL POWIATOWY W ZAWIERCIU - PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ ALKOHOLOWYCH I WSPÓLUZALEŻNIEŃ

W 2018r. liczba chorych przyjętych do leczenia wyniosła 25, w tym 4 kobiety i 21 mężczyzn.

Liczba pacjentów przyjętych do leczenia po raz pierwszy:10, w tym: 2 kobiety i 8 mężczyzn.

Liczba pacjentów przyjętych do leczenia – współuzależnionych: 2 kobiety, w tym 1pierwszy raz

Liczba pacjentów przyjętych do leczenia uzależnienia mieszanego: 2 mężczyzn, w tym 1 nowy.

Dane z jednej poradni nie obrazują całości problemu, ponieważ mieszkańcy mający problem alkoholowy mogą leczyć się w poradniach na terenie całego kraju.

Pacjenci Poradni – zarówno osoby uzależnione od alkoholu, jak i osoby współuzależnione, które ukończyły podstawowy program terapeutyczny w poradniach mogą uczestniczyć w zajęciach Zawierciańskiego Stowarzyszenia Trzeźwościowego Klubu Abstynenta „Przystań” w Zawierciu.

9. SĄD REJONOWY W ZAWIERCIU

Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Zawierciu przekazał informacje odnośnie osób z terenu Poręby skazanych i pozostających pod nadzorem kuratora rodzinnego oraz liczbę środków probacji wykonywanych przez kuratorów dla dorosłych w 2018 roku.

Przez **kuratorów dla dorosłych** prowadzonych jest:

- 4 sprawy w związku ze skazaniem z art. 207 kk (znęcanie się fizyczne lub psychiczne),
- wobec 11 osób orzeczony jest obowiązek powstrzymywania się od nadużywania alkoholu,
- w związku ze skazaniem na podstawie art. 55 i 62 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii dozorem kuratora objęte są 3 osoby.

Przez **kuratorów rodzinnych** prowadzone są:

- postępowania wobec nieletnich o czyn karalny lub demoralizację – 2 nadzory,
- postępowania opiekuńcze, w których sąd ograniczył wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi – 12 nadzorów,
- sprawy, w których Sąd zobowiązał uczestnika do poddania się leczeniu odwykowemu od alkoholu – 1 nadzór.

IV. PODSTAWOWE PROBLEMY ALKOHOLOWE

Problemy związane z nadużywaniem alkoholu przez część naszego społeczeństwa stanowią poważne zagrożenia dla funkcjonowania społecznego i ekonomicznego, kondycji zdrowotnej i moralnej społeczeństwa. Do podstawowych problemów alkoholowych należą:

1. Szkody występujące u osób pijących:
 - a. samozniszczenie osób uzależnionych od alkoholu
 - b. uszkodzenie zdrowia u osób dorosłych nadmiernie pijących
 - c. uszkodzenie rozwoju psychofizycznego i kariery edukacyjnej
2. Szkody występujące u członków rodzin alkoholowych:
 - a. zaburzenia psychosomatyczne i emocjonalne spowodowane ciągłym stresem
 - b. demoralizacja i ubóstwo
 - c. obniżenie szans zrobienia kariery zawodowej przez członków rodzin
3. Alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy/absencja, wypadki, obniżenie wydajności prac.
4. Naruszenie prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe:
 - a. przestępstwa drogowe
 - b. przemoc w rodzinie
 - c. zakłócenia bezpieczeństwa i porządku publicznego
 - d. wpływ nietrzeźwości na popełnianie przestępstw, a w szczególności na zjawisko recydywy
5. Naruszenie prawa związane z obrotem alkoholem:
 - a. nielegalny import, produkcja i sprzedaż
 - b. sprzedaż alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym reklama napojów alkoholowych
 - c. Niekorzystne społeczne zmiany w strukturze spożycia napojów alkoholowych.

V. PODSTAWOWE STRATEGIE DZIAŁANIA

1. Kontrola przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu / w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinach alkoholowych.
3. Profilaktyczne programy informacyjne i psychoedukacyjne wpływające na podstawy i umiejętności ważne dla zdrowia i trzeźwości, w szczególności wobec młodzieży i grup podwyższonego ryzyka.
4. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin.
5. Szkolenie przedstawicieli wybranych zawodów w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych.
6. Rozwój i modernizacja usług terapeutycznych dla osób uzależnionych i członków rodzin.
7. Wdrożenie metod wczesnej diagnozy i krótkich interwencji wobec problemów alkoholowych u pacjentów w podstawowej opiece zdrowotnej i praktyce lekarzy rodzinnych.
8. Wsparcie programów realizowanych przez instytucje i podmioty pozarządowe zajmujące się rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz środowisk wzajemnej pomocy
9. Edukacja publiczna mająca na celu profilaktykę przeciwdziałania alkoholizmowi, informowanie o konsekwencjach nadużywania alkoholu i metod zapobiegania szkodom zdrowotnym, promocję zdrowego stylu życia, trzeźwości i abstynencji.
10. Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej, merytorycznej dla realizacji gminnego programu.
11. Zapewnienie i stworzenie warunków do działań sportowych i rekreacyjnych w celu zapewnienia młodzieży zajęć w czasie wolnym od nauki.

VI. CELE, PRIORYTETY I HARMONOGRAM ZADAŃ

1. Cel strategiczny

Ograniczenie szkód społecznych i zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez mieszkańców miasta Poręba, a w szczególności przez osoby niepełnoletnie.

2. Cele operacyjne

1/Poprawa jakości życia rodzin z problemem alkoholowym, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie.

2/Podniesienie w społeczeństwie, a w szczególności wśród młodzieży, poziomu wiedzy o zagrożeniach wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych oraz zachowań ryzykownych.

3. Priorytety

1/ Udzielanie pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym i dotkniętych przemocą.

2/ Rozszerzenie oferty zajęć socjoterapeutycznych, profilaktycznych i prewencyjnych dla dzieci i młodzieży.

3/ Zwiększenie dostępności szkoleń dla realizatorów Programu.

4/ Zwiększenie skuteczności egzekwowania zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim i nietrzeźwym.

4. Harmonogram zadań

Zadania własne Gminy służące prowadzeniu działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu na terenie miasta Poręba w 2019 roku:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

4.1. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU

Realizacja w/w zadania odbywać się będzie poprzez:

- współpracę z Poradnią Uzależnień Alkoholowych i Współuzależnień w Zawierciu w zakresie zwiększenia pomocy terapeutycznej dla pacjentów uzależnionych od alkoholu z terenu miasta Poręba,
- finansowanie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin – informowanie o chorobie alkoholowej i możliwościach leczenia,
- kierowanie osób na badanie u lekarzy biegłych,
- kierowanie do Sądu Rodzinnego wniosków o przymusowe leczenie odwykowe osób uzależnionych,
- współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Porębie,
- zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych (np. broszury, ulotki) dla osób korzystających z punktu konsultacyjnego oraz instytucji i organizacji współpracujących z punktem,
- dofinansowanie pobytu na obozach terapeutycznych osób uzależnionych z terenu miasta w miarę potrzeb. Program terapeutyczny prowadzony powinien być przez specjalistów w zakresie terapii uzależnień,
- współpraca z instytucjami, które prowadzą działalność w zakresie leczenia osób uzależnionych.

4.2. UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE

Realizacja w/w zadania odbywać się będzie poprzez:

- Rozszerzenie zakresu działania punktu konsultacyjnego o problematykę przemocy w rodzinie (pomoc prawna, informacyjna dla ofiar przemocy i ich rodzin),
- Finansowanie działalności świetlicy środowiskowej dla dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi,
- Realizacja programu profilaktycznego dla dzieci z rodzin patologicznych uczęszczających do świetlicy,
- Edukacja publiczna (przewodniki, ulotki, poradniki, broszury),
- Dofinansowanie wycieczek, kolonii i obozów, w czasie których realizowane są programy, zajęcia profilaktyczne w zakresie problematyki uzależnień,
- Wdrażanie na terenie miasta procedury niebieskich kart jako działań obronnych przed przemocą w rodzinie.

4.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Realizacja w/w zadania odbywać się będzie poprzez:

- Organizowanie w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych konkursów promujących zdrowy styl życia pt.: „NIE dla alkoholu i narkotyków”,
- Realizacja programu Domowych Detektywów „ Jaś i Małgosia na tropie” – szkolno-środowiskowego programu profilaktyki alkoholowej,

- Udział w ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej: „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na rodzinę”,
- Tworzenie w szkołach szkolnych programów profilaktycznych, których głównym zadaniem jest zapobieganie patologiom wśród dzieci i młodzieży. Programy profilaktyczne powinny być integralnie związane z programem wychowawczym szkoły,
- Zapewnienie dostępu do literatury fachowej pomocnej przy realizacji zadań związanych z profilaktyką,
- Finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, kulturalno-oświatowych dla dzieci i młodzieży,
- Wskazanie dzieciom i młodzieży ciekawych form spędzania wolnego czasu poprzez organizację turniejów – np. tenisa stołowego, piłki nożnej, siatkówki i innych gier zespołowych,
- Realizacja programów profilaktycznych w Zespole Szkół, szkołach podstawowych,
- Włączenie rodziców do działań profilaktycznych,
- Edukacja rodziców i wychowawców w zakresie pomocy dzieciom i młodzieży w utrzymywaniu abstynencji poprzez organizowanie szkoleń i prelekcji n.t. czynników chroniących dzieci i młodzież przed zachowaniami ryzykownymi,
- Finansowanie dożywiania dzieci uczęszczających do świetlicy środowiskowej,
- Współpraca z Kościołem w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi wśród młodzieży,
- Finansowanie szkoleń w zakresie problematyki uzależnień,
- Prowadzenie stałego systemu informacji nt. działań podejmowanych na terenie miasta na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (informacje nt. określonych działań winny znajdować się w gablotach MOPS-u, Urzędu Miasta, Punktu Konsultacyjnego).

4.4. WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH SŁUŻĄCYCH ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Realizacja w/w zadania odbywać się będzie poprzez:

- Tworzenie systemu wspierania i szkolenia nauczycieli, pedagogów szkolnych, realizatorów programów profilaktycznych – dofinansowanie szkoleń,
- Wspieranie działań podejmowanych przez Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Przystań” oraz lokalne instytucje na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Finansowanie lub dofinansowanie kursów, szkoleń dla osób działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Poręba,
- Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego,
- Wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Wspieranie i dofinansowywanie Uczniowskiego Klubu Sportowego w zakresie podejmowanych działań na rzecz profilaktyki alkoholowej wśród młodzieży,
- Finansowanie działalności świetlicy środowiskowej,
- Finansowanie działań w zakresie udzielania świadczeń przez Izbę Wytrzeźwień,
- Opłacanie kosztów biegłych powołanych do orzekania o uzależnieniu.

4.5. PODEJMOWANIE INTERWENCJI W ART. 13 1 I 15 USTAWY ORAZ WYSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM W CHARAKTERZE OSKARŻYCIELA PUBLICZNEGO

·Kontrola po linii art.13¹ cytowanej ustawy – reklamy, promocje napojów alkoholowych oraz art. 15 – zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych:

1. osobom , których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości,
2. osobom do lat 18-tu,
3. na kredyt lub pod zastaw.

·W przypadku wątpliwości co do pełnoletności nabywcy sprzedający lub podający napoje alkoholowe uprawniony jest do żądania okazania dokumentu stwierdzającego wiek nabywcy,

·Wizytacje i kontrole w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zapisów zawartych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie za udział w posiedzeniach Komisji.

Wynagrodzenie za udział w posiedzeniach Komisji wynosi:

·Przewodniczący Komisji, Pełnomocnik – 150 zł. brutto

·Członkowie Komisji – 120 zł. brutto.

Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpisana lista obecności członków komisji uczestniczących w posiedzeniu.

VIII. UWARUNKOWANIA REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Adresatem Programu jest szerokie grono odbiorców, a w tym m.in. osoby uzależnione i zagrożone patologiami społecznymi wraz ze swoimi rodzinami ; jednostki zajmujące się pracą z rodzinami dysfunkcyjnymi, w których występują problemy związane z uzależnieniami oraz wszyscy, którym zależy na promowaniu zdrowego stylu życia wolnego od nałogów, na szerzeniu idei trzeźwości w środowisku lokalnym ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Program będzie realizowany przez: Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Świetlicę Środowiskową w Porębie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Sąd Rejonowy, Policję, SP ZOZ, Poradnię Leczenia Uzależnień i Współuzależnień, Miejski Ośrodek Kultury, Komisje Rady Miasta Poręba.

Zadania Gminnego Programu finansowane będą z opłat pobieranych przez Gminę za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Każda instytucja realizująca w/w Program jest zobowiązana do dnia 6 grudnia 2019 roku przedstawić swój program działań na rok następny z uwzględnieniem zadań, metod ich realizacji i ewentualnych potrzeb związanych z realizacją zadań oraz przedstawić sprawozdanie z realizacji zadań Gminnego Programu w roku 2018 – w terminie do dnia 16.12.2019r.

UZASADNIENIE

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Realizacja zadań jest prowadzona w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanego corocznie przez radę gminy.